

Sygn. akt II CZ 13/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi H. S. i M. S.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Okręgowego

z dnia 6 lipca 2010 r.,

wydanym w sprawie z powództwa G. S.

przeciwko H. S. i M. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 maja 2012 r.,

zażalenia pozwanych (skarżących)

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 18 października 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 18 października 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę pozwanych H. S. i M. S. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 6 lipca 2010 r. z powództwa G. S. o zapłatę. Powołanym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 6 lipca 2010 r. utrzymany został w mocy wyrok Sądu Rejonowego z dnia 12 lutego 2010 r. zasądający od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 59 587,05 złotych z odsetkami i kosztami procesu. Postanowieniem z dnia 31 maja 2011 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wniesionej przez pozwane.

Dnia 25 lipca 2011 r. pozwane wniosły od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 6 lipca 2010 r. skargę o wznowienie postępowania, podnosząc, że wykryły nowe środki dowodowe, w postaci trzech pism złożonych w kserokopiach, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mogły skorzystać w postępowaniu. Dodatkowo, dnia 11 września 2011 r. złożyły pismo Banku Spółdzielczego z dnia 24 sierpnia 2011 r., informujące pozwane, że w dniu udzielania poręczenia dla kredytu zaciągniętego przez G. S. (30 października 1998 r.) L. S. był zadłużony w Banku Spółdzielczym B. na kwotę 1 160 złotych.

Odrzucenie skargi o wznowienie postępowania zostało uzasadnione w zaskarżonym postanowieniu tym, że trzy pisma, na które powołuje się skarżąca (z dnia 16 listopada 2010 r., 15 grudnia 2010 r. oraz dodatkowe z 24 sierpnia 2011 r.) powstały już po prawomocnym zakończeniu postępowania, nie są więc później wykrytym środkiem dowodowym, o którym mowa w art. 403 § 2 k.p.c. Ponadto, pismo z dnia 16 listopada 2010 r. nie zawiera żadnej nowej, istotnej dla sprawy okoliczności oraz nie został zachowany trzymiesięczny termin do wniesienia skargi. Z wyjaśnień skarżącej na rozprawie w styczniu 2011 r. wynika, że pisma, na które się powołuje (z dnia 16 listopada 2010 r., 15 grudnia 2010 r. oraz z dnia 30 października 1998 r.) były jej wtedy znane. Za nowy środek dowodowy nie może być uznane pismo z dnia 24 sierpnia 2011 r., okoliczności te były badane przez Sąd i jego ustalenia były inne, niż wynikają z tego pisma. Ponadto Sąd stwierdził, że termin do wniesienia skargi nie został przerwany wniesieniem skargi

kasacyjnej. Uznając, że z samego uzasadnienia skargi wynika, iż wskazana w niej podstawa faktycznie nie zachodzi - skarga została odrzucona.

W zażaleniu pozwane zarzuciły naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 403 § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pozwane nie wykazały nowych okoliczności faktycznych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, podczas gdy informacja z Banku Spółdzielczego w S. z dnia 24 sierpnia 2011 r. o nieznaczej wysokości zadłużenia L. S. wobec banku (1 160 złotych) na dzień udzielenia kredytu była taką okolicznością, ponieważ zaprzecza ona podstawowemu dla rozstrzygnięcia sprawy założeniu przyjętemu w postępowaniu rozpoznawczym, że zaciągnięcie kredytu przez powódkę w wysokości 42 000 złotych związane było ze spłatą zadłużenia L. S. wobec banku w tej właśnie wysokości. Skarżące wniosły o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania w sprawie jest oparta na przesłance z art. 403 § 2 k.p.c., to znaczy na wykryciu takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Jednakże z porównania dat pism, na które powołują się skarżące próbując dowieść, że kwota zadłużenia L. S., które to zadłużenie miało zostać spłacone z kredytu wziętego na ten cel przez powódkę było znacznie mniejsze (nawet 30-krotnie) wynika, że wszystkie one pochodzą z okresu już po prawomocnym zakończeniu postępowania. Nie są zatem nowymi środkami dowodowymi w tamtej sprawie (zob. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – zasadę prawną z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSNC 1969, nr 12, poz. 208 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2005 r., II CZ 78/05, Lex nr 453799). Przekonujące jest również wykazanie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że nie są to później wykryte okoliczności faktyczne, ponieważ Sąd rozpoznając sprawę badał wysokość zadłużenia L. S. i kwota tego zadłużenia została ustalona. Nawet więc treść pisma Banku Spółdzielczego w S. z dnia 24

sierpnia 2011 r. informujące o zadłużeniu L. S. w czasie, o który chodzi w sprawie na kwotę zaledwie 1 160 złotych nie jest okolicznością, która w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. może być uznana za nową. Jest ona nowa tylko w subiektywnym przekonaniu pozwanych, zwłaszcza że pochodzi z okresu, w którym skarga o wznowienie była już wniesiona w oparciu o inne dokumenty i wynikające z nich okoliczności. Pismo Banku z dnia 24 sierpnia 2011 r. odnosi się do szczegółu, nie zmieniającego ogólnie ustalonego faktu i przez to nie ma znaczenia dla stanu faktycznego sprawy. Mimo odmiennego zdania pozwanych, jest to sytuacja, która odpowiada stanowisku wyrażonemu przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 lipca 2008 r. (I CZ 52/08, Lex nr 793993), że „jeżeli przedmiotem badania sądu był fakt ogólny obejmujący pewne szczegóły, to późniejsze przytoczenie nowych w tym zakresie szczegółów i dowodu na ich wykazanie nie może być uznane za przytoczenie nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.”.

Jednakże zażalenie nie może zostać uwzględnione głównie z innej przyczyny. Według art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym, a termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia. Z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że pisma, na które się powołują pozwane (z dnia 16 listopada 2010 r. oraz z dnia 15 grudnia 2010 r.) były im znane nie później niż w styczniu 2011 r. Od tego czasu płynął więc termin na wniesienie skargi. Została ona wniesiona jednak dopiero dnia 25 lipca 2011 r., a więc znacznie po terminie ustawowym.

Skarżące tłumaczą zwlekanie z wniesieniem skargi oczekiwaniem na postanowienie Sądu Najwyższego w sprawie przyjęcia do rozpoznania wniesionej przez nie skargi kasacyjnej, a postanowienie odmawiające zostało wydane dnia 31 maja 2011 r. Jest to tłumaczenie nieskuteczne, gdyż termin zawity na wniesienie skargi o wznowienie postępowania odnosi się do podstawy wznowienia, a tą według art. 403 § 2 k.p.c. było dla skarżących wykrycie okoliczności faktycznych i służących ich dowiedzeniu środków dowodowych. Wznowienie postępowania, zgodnie z art. 399 § 1 k.p.c. dotyczy postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, to znaczy w niniejszej sprawie – wyrokiem Sądu

Okręgowego z dnia 6 lipca 2010 r. Skarga kasacyjna jest szczególnym postępowaniem, wszczynanym jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, służący od prawomocnego orzeczenia. Nie jest to zatem postępowanie w trzeciej instancji sądowej. Biorąc ponadto pod uwagę, że dla rozpoznania skargi kasacyjnej jest niezbędne jej uprzednie przyjęcie do rozpoznania, to wniesienie skargi kasacyjnej nie może mieć wpływu na terminy zawite, przewidziane przez przepisy postępowania dla wniesienia skargi o wznowienie postępowania, również mającej charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia, zmierzającego bowiem do wzruszenia prawomocnego orzeczenia sądowego. Nie ma ponadto przepisów, które by uzależniały wniesienie skargi o wznowienie postępowania od wyczerpania przez stronę innych możliwych środków prawnych zmierzających do wzruszenia prawomocnego orzeczenia, nie ma również przepisów wzajemnie wykluczających wniesienie skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie postępowania, mimo że strona uważa za spełnione przesłanki do wznowienia.

Należy też zwrócić uwagę na przysługiwanie skargi kasacyjnej po spełnieniu ustawowych przesłanek i tylko od orzeczeń sądów drugiej instancji. Nie ma więc żadnych powodów, aby można traktować wniesienie skargi kasacyjnej w danej sprawie jako okoliczność przerywającą lub zawieszającą termin określony w art. 407 § 1 k.p.c. do wniesienia skargi o wznowienie postępowania w tej sprawie. Stoi temu na przeszkodzie również charakter prawny terminów procesowych, z upływem których traci się uprawnienie do określonych czynności procesowych. W tym względzie należy podzielić stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 16 czerwca 2009 r. (V CZ 24/09, OSNC-ZD 2010, nr 2, poz. 46).

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398¹⁴ w związku art. 394¹ § 3 k.p.c. zażalenie oddalić.